LIBRUS®
wspieramy oświatę
Librus spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k.
al. Korfantego 193, 40-153 Katowice
www.librus.pl, e-mail librus@librus.pl, tel. (32) 350 85 85, faks (32) 258 12 86

Nauczanie zdalne

Jak wygląda w naszych domach

Raport z badania ankietowego

Kwiecień 2020 r.

Spis treści

Wstęp 3
Główne wnioski 4
Do jakich szkół uczęszczają nasze dzieci? 5
Nauka zdalna a dostępność sprzętu 5
Ograniczenia sprzętowe – z jakimi wyzwaniami musimy się mierzyć? 6
Najczęściej wykorzystywane platformy 7
Z ilu przedmiotów realizowana jest nauka zdalna? 8
Nauka zdalna a lekcje online 9
Lekcje online na poszczególnych etapach edukacyjnych 10
Nauka zdalna w naszych domach 11
Walczymy z czasem! 12
Czas „nad nauką” a wiek dziecka 13
Jak wspieramy nasze dzieci 14
Za tym tęsknimy, tego nam brakuje 15
Obciążenie naszych dzieci 15
Obciążenie naszych dzieci a ich wiek 16

Wstęp

W dniach 1-6 kwietnia br. za pomocą ankiety internetowej przeprowadzonej na portalu LIBRUS Rodzina pytaliśmy rodziców, jak wygląda nauczanie zdalne w ich domach i w jaki sposób szkoły realizują edukację na odległość.

Celem ankiety była analiza i diagnoza nauczania zdalnego oraz wyzwań, które zostały postawione przed nami wszystkimi – przed szkołami, nauczycielami, rodzicami, a przede wszystkim uczniami.

W badaniu wzięło udział 20 989 rodziców. Respondenci to użytkownicy portalu LIBRUS Rodzina, którzy w przeważającej większości na co dzień korzystają z systemu Synergia. System ten jest obecnie wykorzystywany w ponad 6 500 szkołach – w dużych miastach, miasteczkach oraz wsiach.

Uzyskane wyniki stanowią niezwykle ważny punkt widzenia rodziców na temat realizacji nauczania zdalnego.

Pytaliśmy rodziców, na jakich zasadach realizowana jest nauka online, z jakimi problemami musieli się zmierzyć, a co najważniejsze, jak ich dzieci znoszą tę zmianę. Pytaliśmy o wyzwania związane z zapewnieniem dziecku dostępu do sprzętu. Chcieliśmy również ustalić, jakiego wsparcia rodziców wymaga taka formuła edukacji.

Niezwykle ważne było dla nas zdiagnozowanie, czy zdaniem rodziców dzieci odczuwają nadmierne obciążenie nauczaniem na odległość oraz jak ta forma sprawdza się w porównaniu z tradycyjną edukacją.

Badanie daje nam szansę zobaczyć, jak nauczanie zdalne wygląda w rzeczywistości i które obszary wymagają dalszej pracy. Wyniki powinny posłużyć wyłącznie jako inicjatywa do działania, mającego na celu doskonalenie i poprawę mechanizmów zdalnej edukacji.

Dziękujemy rodzicom za tak liczny udział w badaniu! Mamy nadzieję, iż przedstawione dane przyczynią się do ewaluacji nauczania zdalnego. Pozwolą dyrektorom szkół oraz nauczycielom, uwzględniając sytuację domową uczniów – dostępność sprzętu i rodzica – rozwijać tę formę kształcenia.

Wszystkim nam równie mocno zależy na tym, by kolejne tygodnie realizacji procesu nauczania na odległość miały pozytywny wpływ na rozwój kompetencji dzieci, rozumianych – nie tylko jako zgłębianie podstawy programowej, ale przede wszystkim – jako rozwój umiejętności uczenia się oraz radzenia sobie w zupełnie nowej sytuacji.

Główne wnioski

Ograniczona dostępność do sprzętu

1/3 rodziców boryka się z dostępnością sprzętu – nie jest w stanie zapewnić każdemu dziecku urządzenia do nauki online. Sprzęt jest w tych rodzinach współdzielony. Natomiast blisko 2/3 rodziców ma odpowiednią liczbę urządzeń.

Zasięg nauczania zdalnego

Nauczanie zdalne zdaniem 53% rodziców jest realizowane ze wszystkich przedmiotów. Natomiast 4% rodziców informuje, że kształcenie na odległość nie jest realizowane w szkołach, do których uczęszczają ich dzieci. 9% rodziców twierdzi, iż nauczanie zdalne obejmuje mniej niż połowę przedmiotów.

Formuła nauczania na odległość

Zdecydowanie przeważają metody podawcze. Zdaniem 46% rodziców żaden z nauczycieli nie realizuje lekcji online, w przypadku 31% rodziców – niewielu nauczycieli prowadziło taką formę kształcenia. Zaledwie 7% rodziców informuje, że wszyscy nauczyciele ich dziecka prowadzą lekcje online. Nauczyciele przede wszystkim wybrali pośredni kontakt z uczniem: przesyłają zakres materiału z podręcznika i ćwiczeń do samodzielnego zrealizowania (85% ankietowanych), materiały/zadania do samodzielnego wykonania przez dzieci (72% ankietowanych). 63% ankietowanych wskazało, iż dzieci otrzymują filmy edukacyjne. 47% respondentów potwierdza wykorzystywanie platformy epodręczniki.

Zaangażowanie rodziców

Najbardziej obciążeni wspieraniem dzieci są rodzice uczniów w klasach 4-6 szkoły podstawowej, następnie w klasach 1-3. 21% rodziców biorących udział w ankiecie przyznaje, że spędza „nad nauką" z dzieckiem pięć lub więcej godzin dziennie. Dla 18% ankietowanych to 4 godziny dziennie. Zdaniem 20% rodziców – są to trzy godziny, a 15% uznaje, że dwie. Wsparcia rodziców nie wymaga tylko 14% dzieci.

Czego brakuje uczniom

Dzieciom najbardziej brakuje bezpośredniego kontaktu – z rówieśnikami 59% i z nauczycielami 54%. Uczniowie mają również trudność w samodzielnej pracy – w planowaniu nauki i znajomości różnych metod uczenia się (34%). Dla 18% ograniczeniem jest brak sprzętu.

Obciążenie dzieci

Pomimo iż zdaniem rodziców nauczanie zdalne nie jest realizowane ze wszystkich przedmiotów, to uczniowie mają za dużo obowiązków i są za bardzo obciążeni. Jedynie co trzeci respondent wskazuje, że nauki jest w sam raz, natomiast 36% rodziców twierdzi, że nauki jest zdecydowanie za dużo, a zdaniem 35% raczej za dużo.

Do jakich szkół uczęszczają nasze dzieci?

W badaniu wzięło udział 20 989 respondentów, niemal połowa z nich (49%) posiada dzieci uczęszczające do klas 4-6 szkoły podstawowej. Drugą pod względem wielkości grupę (35%) stanowią rodzice dzieci klas 1-3 szkoły podstawowej. 23% to rodzice uczniów klas 7-8 szkoły podstawowej. Najmniej liczną grupą są rodzice uczniów szkół ponadpodstawowych – 17%.

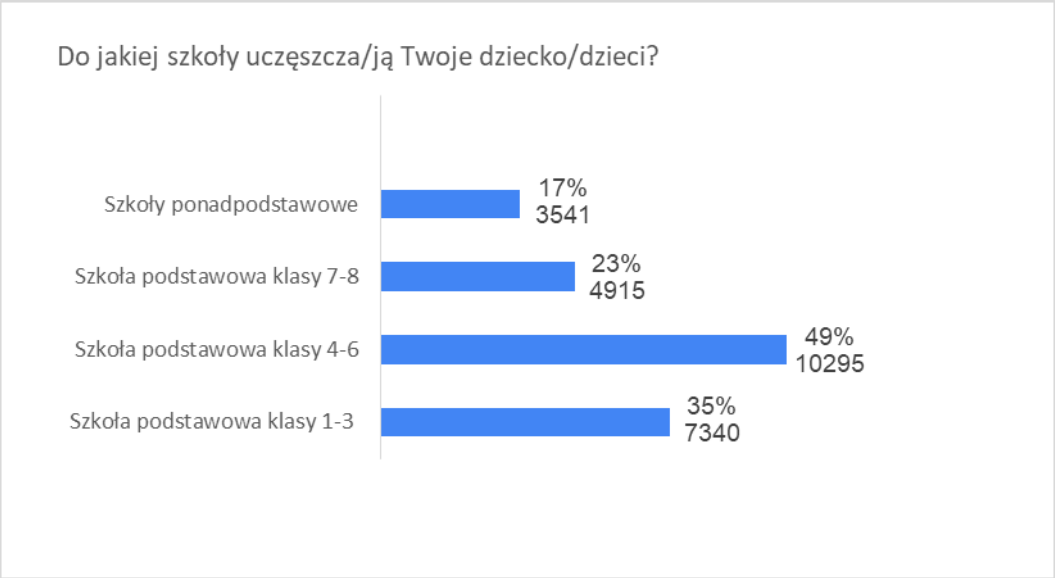

Nauka zdalna a dostępność sprzętu

Jakie jest nasze zaplecze sprzętowe? Zapytaliśmy o narzędzia do nauki online, z których w pełni mogą korzystać dzieci. Większość rodziców przyznało, że ich dziecko może wykorzystać do nauki: komputer (86%), telefon (75%), drukarkę (52%). Zaledwie 1% nie deklaruje posiadania żadnego z wymienionych urządzeń.

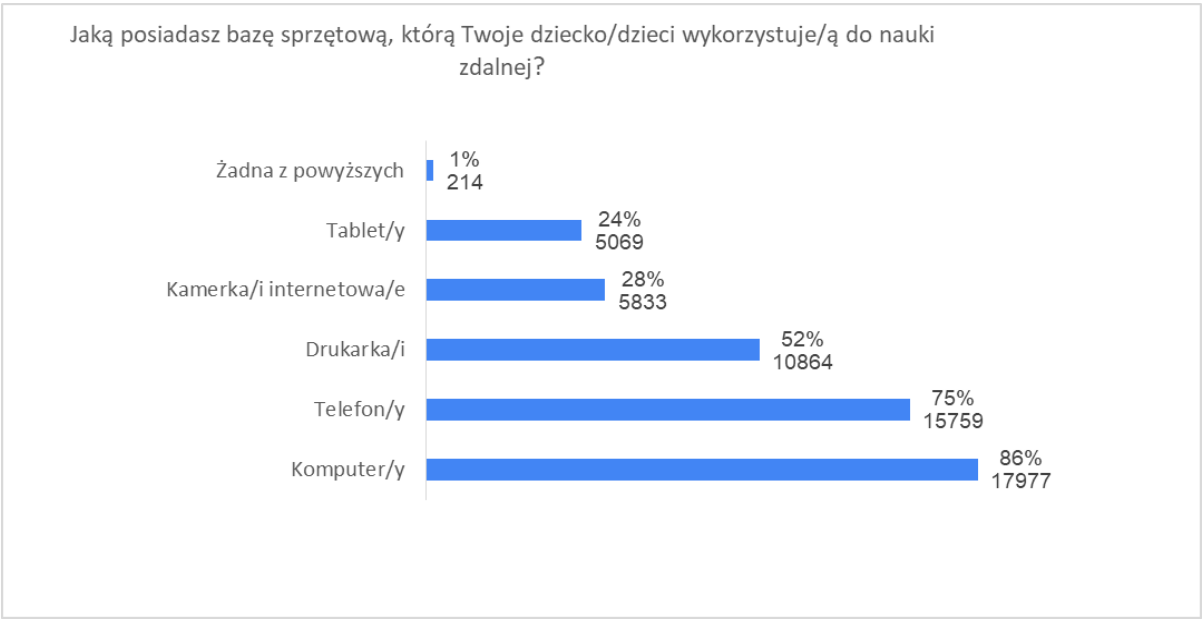

Ograniczenia sprzętowe – z jakimi wyzwaniami musimy się mierzyć?

Blisko ⅔ rodziców deklaruje, że jest w stanie zapewnić urządzenie do nauki online każdemu dziecku, natomiast ponad ⅓ respondentów musi dzielić sprzęt między dwoje lub więcej dzieci.

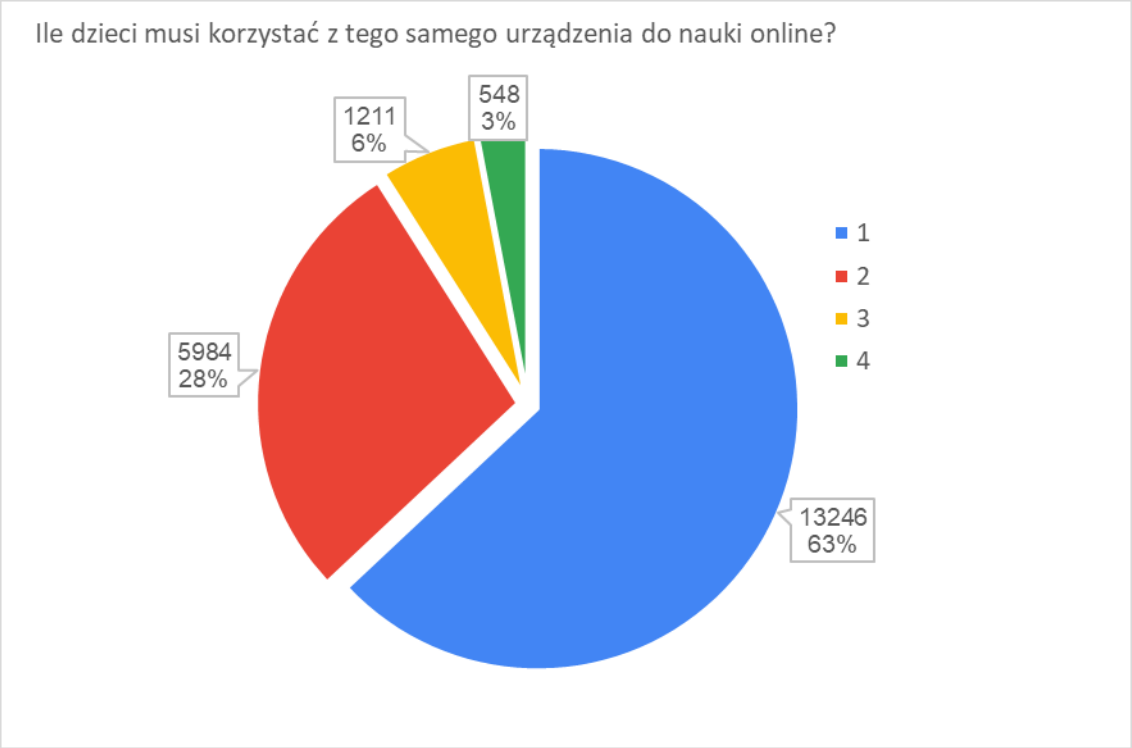

Najczęściej wykorzystywane platformy

O zdalnej edukacji i platformach do nauki online słyszymy ostatnio każdego dnia. Nauka zdalna stała się jednym z głównych tematów gazet, serwisów informacyjnych i portali internetowych. Z których platform korzystają nauczyciele?

Najwięcej respondentów aż 95% wskazuje rozwiązanie LIBRUS Synergia, 41% używa platformy Epodręczniki, a 33% korzysta z Facebooka i Messengera.

Następnie są Microsoft Teams, zoom, Quizlet, Google G Suite, Kahoot, WSiPnet i Khan Academy oraz Cisco Webex Meetings oraz ClickMeeting. 21% deklaruje, że korzysta z innych portali, a 2% nie posiada wiedzy w tym zakresie.

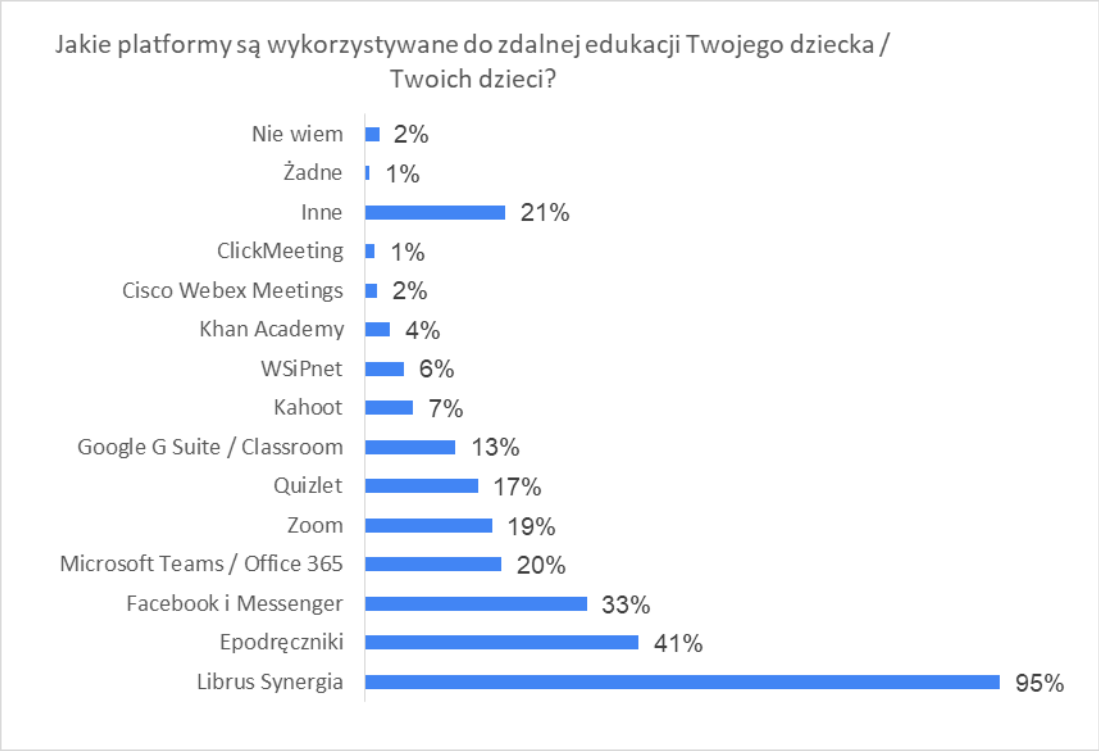

Z ilu przedmiotów realizowana jest nauka zdalna?

Ponad połowa ankietowanych (53%) przyznała, że nauczanie zdalne jest realizowane ze wszystkich przedmiotów. 29% przyznało, że z większości przedmiotów. 5% uznaje, że z połowy przedmiotów, natomiast 9%, że z mniej niż połowy. 4% potwierdza, że nauczanie zdalnie NIE jest realizowane z żadnego przedmiotu.

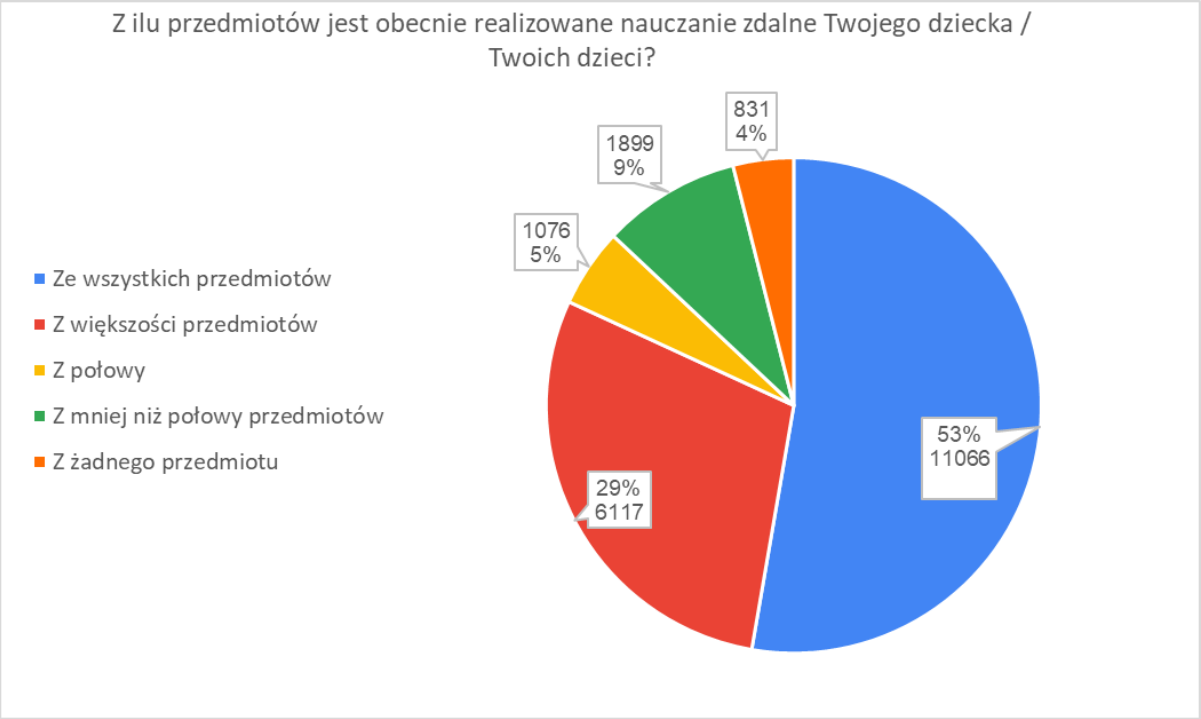

Nauka zdalna a lekcje online

7% rodziców potwierdza, że lekcje online realizowane są ze wszystkich przedmiotów, 6% deklaruje, że z więcej niż połowy przedmiotów. Zdaniem 4% rodziców lekcje dotyczą połowy przedmiotów.

Ponad 1/3 rodziców stwierdza, że lekcje online dotyczą niewielu przedmiotów. Natomiast niemal połowa rodziców informuje, że lekcje online nie mają miejsca w szkołach, do których uczęszczają ich dzieci.

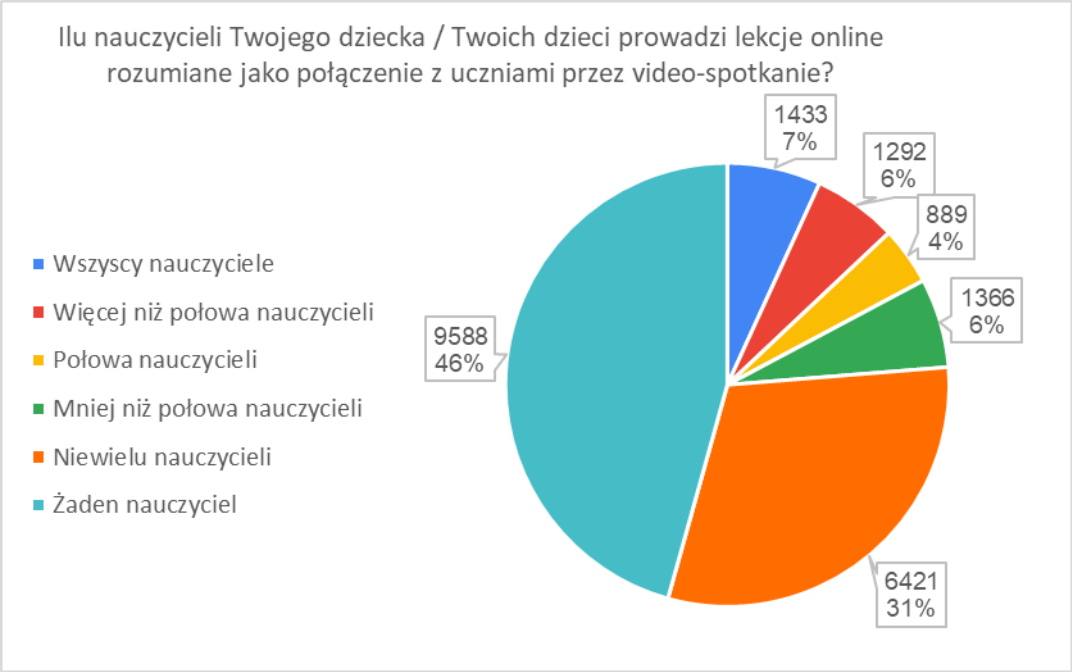

Lekcje online na poszczególnych etapach edukacyjnych

Lekcje online są realizowane najczęściej z młodzieżą uczęszczającą do szkół ponadpodstawowych. 79% rodziców deklaruje, że takie lekcje mają miejsce – oczywiście liczba przedmiotów, których dotyczą jest różna. Natomiast 21% rodziców uczniów z tej grupy wiekowej informuje, że ten sposób edukacji zdalnej nie jest realizowany.

Wyniki wskazują, że im dziecko starsze, tym chętniej podejmowana jest przez nauczycieli forma lekcji online.

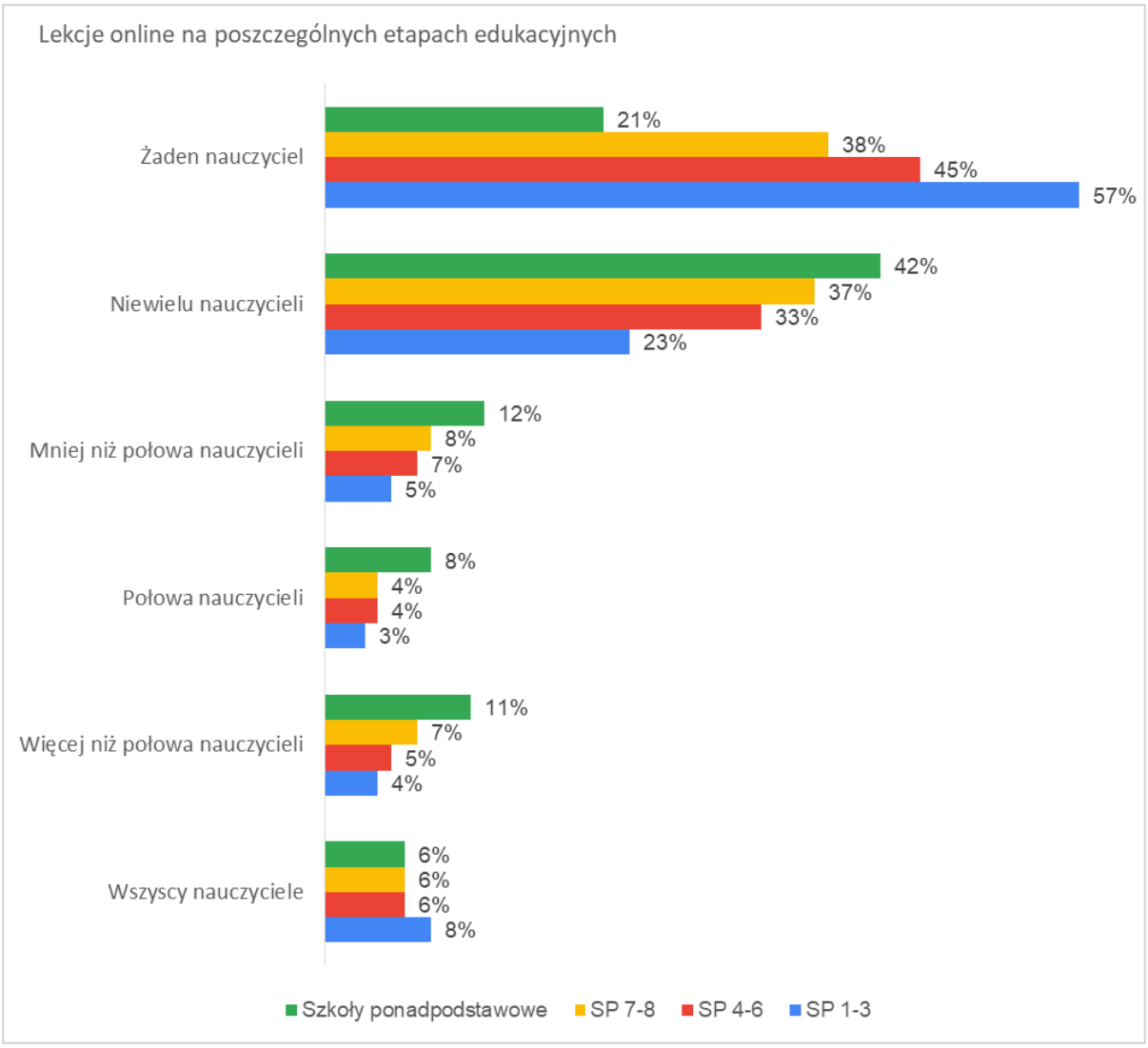

Nauka zdalna w naszych domach

Chcieliśmy również ustalić, jakie inne formy – poza lekcjami online – przybiera zdalne nauczanie.

85% rodziców potwierdziła, iż nauczyciele przesyłają zakres materiału z podręcznika i ćwiczeń do samodzielnego zrealizowania. 72% rodziców otrzymuje materiały/zadania do samodzielnego wykonania przez dzieci. 63% rodziców wskazało, iż dzieci otrzymują filmy edukacyjne na ogólnodostępnych platformach do oglądania w domu. 47% rodziców potwierdza wykorzystanie platformy epodręczniki.

Zdaniem 44% rodziców nauczyciele utworzyli grupy na portalach, przez które komunikują się z uczniami. 38% potwierdza wykorzystanie przez nauczycieli aplikacji do nauki online. ¼ rodziców otrzymuje od nauczycieli wskazówki, jak pracować z dzieckiem. 16% rodziców potwierdza, iż nauczyciele sami przygotowują filmy i udostępniają je dzieciom.

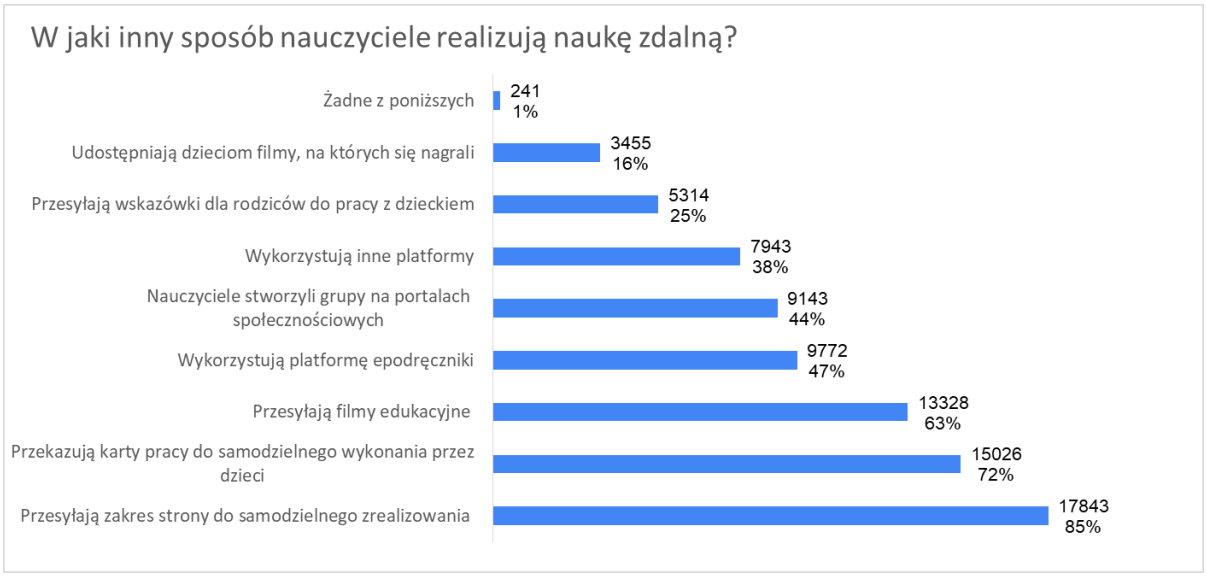

Walczymy z czasem!

Reorganizacja życia codziennego sprawiła, że często nie tylko szkoły przeniosły się do naszych domów, ale także biura i przedszkola. Nasz plan dnia wydaje się być napięty, a często jeszcze dzieci potrzebują naszego wsparcia przy nauce. Ile godzin zatem poświęcamy na edukację najmłodszych? 21% rodziców przyznaje, że spędza „nad nauką" z dzieckiem pięć lub więcej godzin dziennie! 18% podaje 4 godziny dziennie. Zdaniem 20% rodziców – są to trzy godziny, a 15% uznaje, że dwie. Naszego wsparcia nie wymaga tylko 14% dzieci.

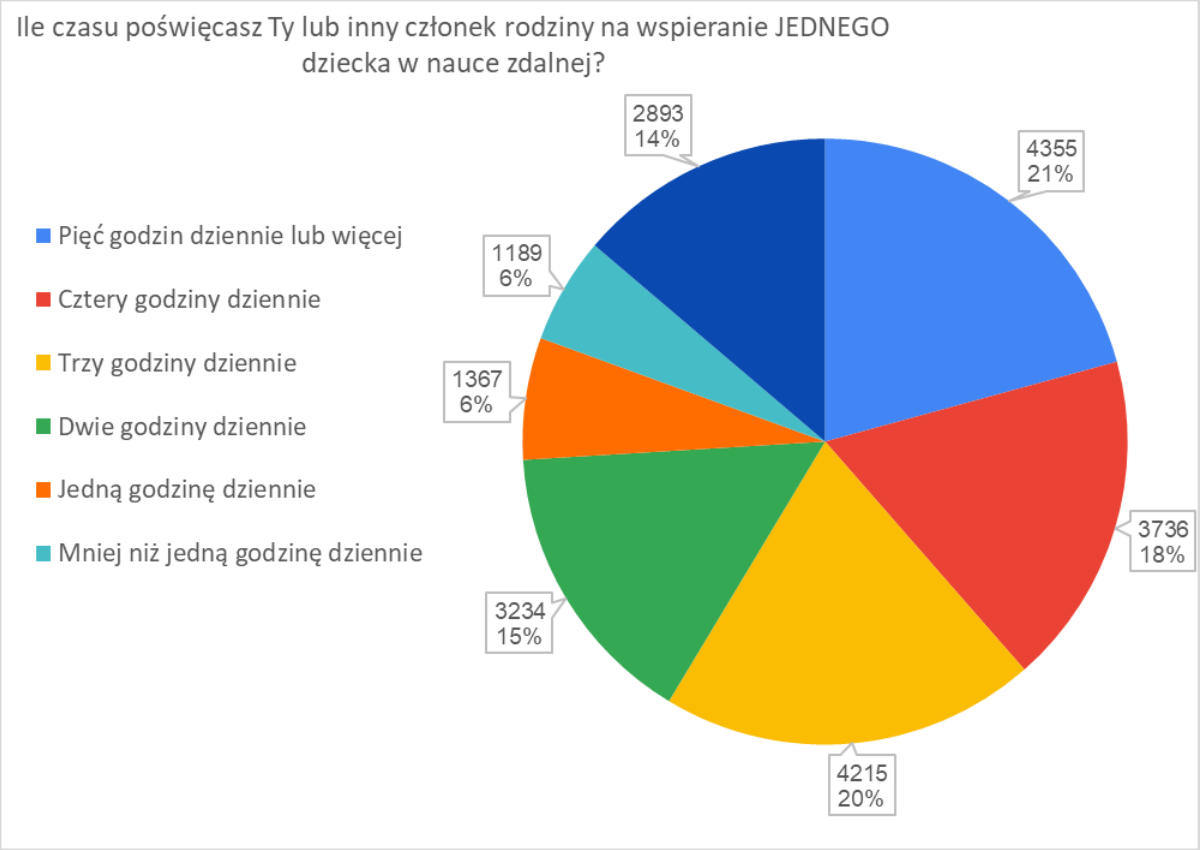

Czas „nad nauką” a wiek dziecka

Ważne było dla nas ustalenie, jak wygląda zaangażowanie rodziców w zdalną edukację w podziale na etapy edukacyjne. Spośród respondentów (grupa 16 219), którzy deklarowali posiadanie jednego dziecka, wyłoniliśmy 4 grupy wiekowe. Najbardziej obciążeni wspieraniem dziecka wydają się być rodzice uczniów w klasach 4-6 szkoły podstawowej, następnie w klasach 1-3.

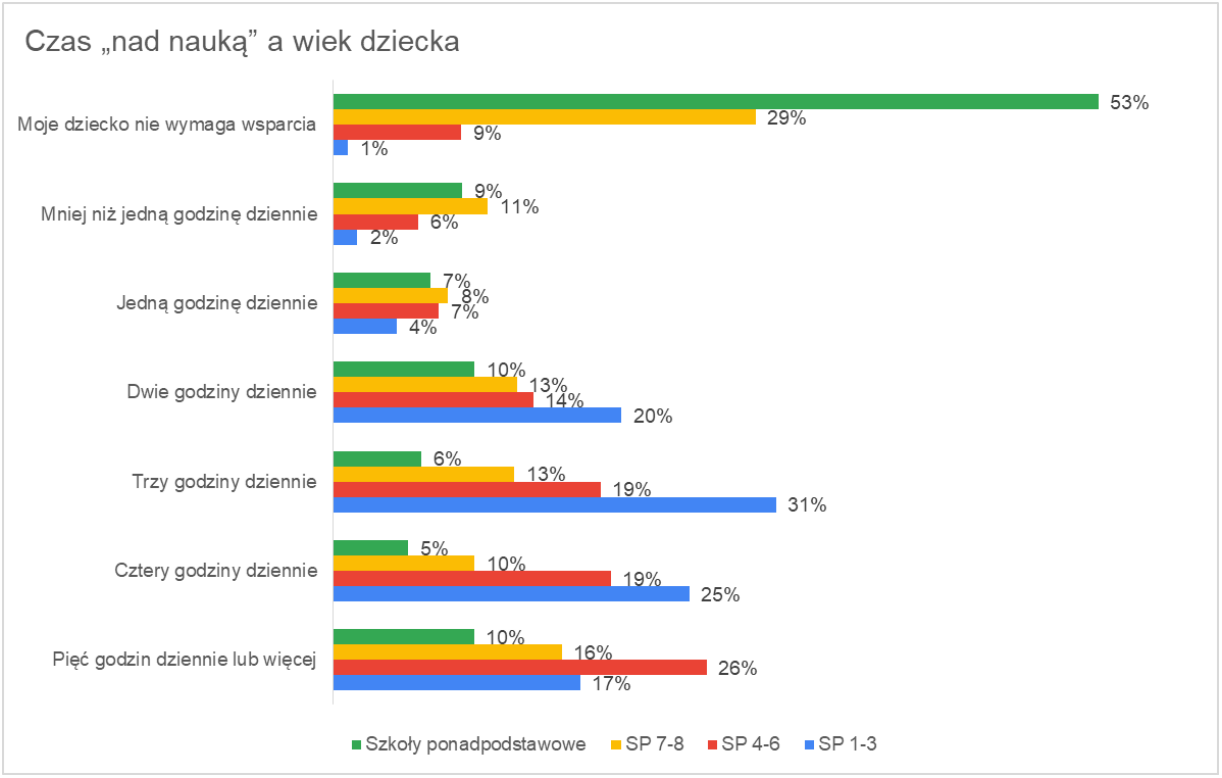

Jak wspieramy nasze dzieci

Większość z nas jest zaangażowana w cały proces nauczania. Począwszy od drukowania kart pracy (42%), informowania dzieci, co zostało zadane (53%), przez sprawdzanie poprawności wykonanych ćwiczeń (51%), a skończywszy na odsyłaniu wypełnionych materiałów (54%). Często też nasze dzieci potrzebują podstawowej pomocy przy korzystaniu ze sprzętu (27%).

Za tym tęsknimy, tego nam brakuje

Nie zapominamy o najważniejszych osobach w tym procesie – UCZNIACH. To właśnie oni borykają się teraz z problemami i wyzwaniami, które przyniosła nagła zmiana. Czego im brakuje? Zdecydowanie bezpośrednich kontaktów personalnych – z rówieśnikami 59% i z nauczycielami 54%! Spora część rodziców deklaruje również, że ich dzieci nie potrafią się uczyć samodzielnie (34%). Niemal ⅓ przyznaje, że dużym ograniczeniem jest dostęp do sprzętu komputerowego, którego w domu jest za mało.

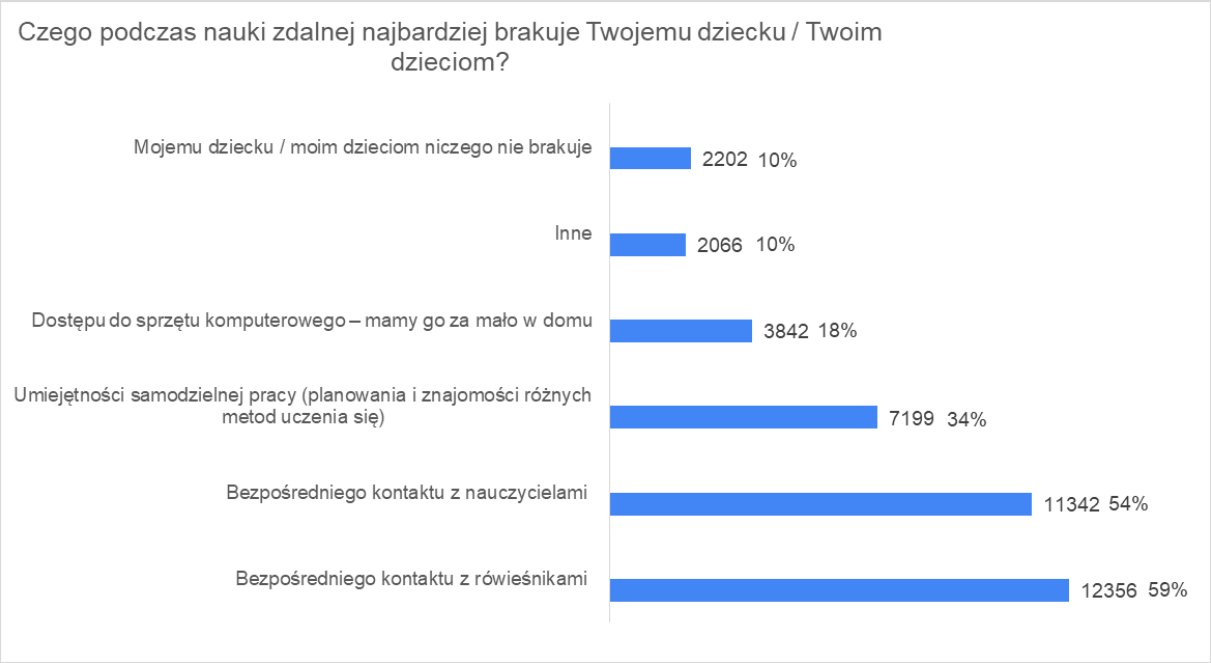

Obciążenie naszych dzieci

Co trzeci badany wskazuje, że nauki jest w sam raz. Ewidentna większość twierdzi jednak, że nauki jest zdecydowanie (36%) lub raczej za dużo (35%). Niewielki procent badanych uważa, że nauki jest za mało.

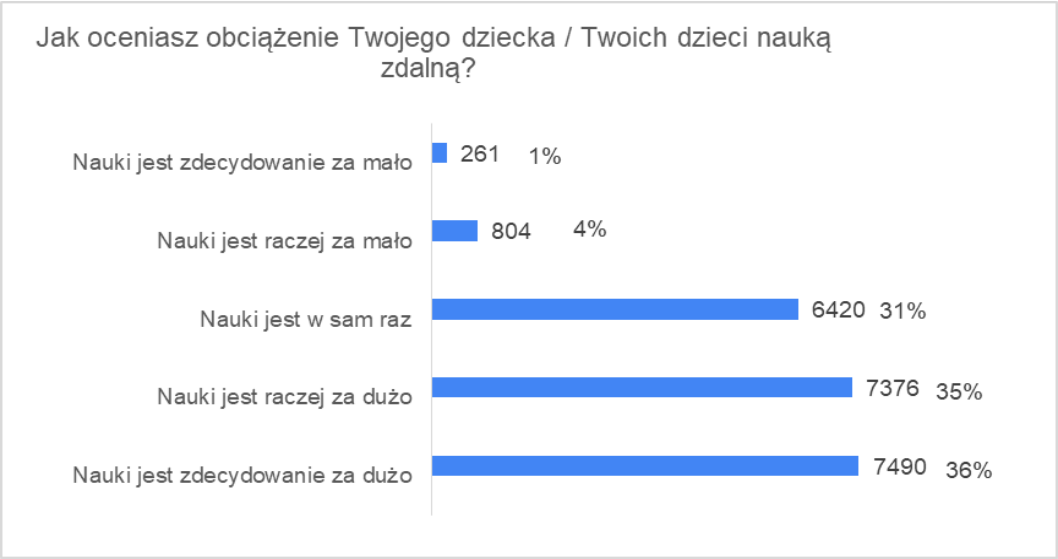

Obciążenie naszych dzieci a ich wiek
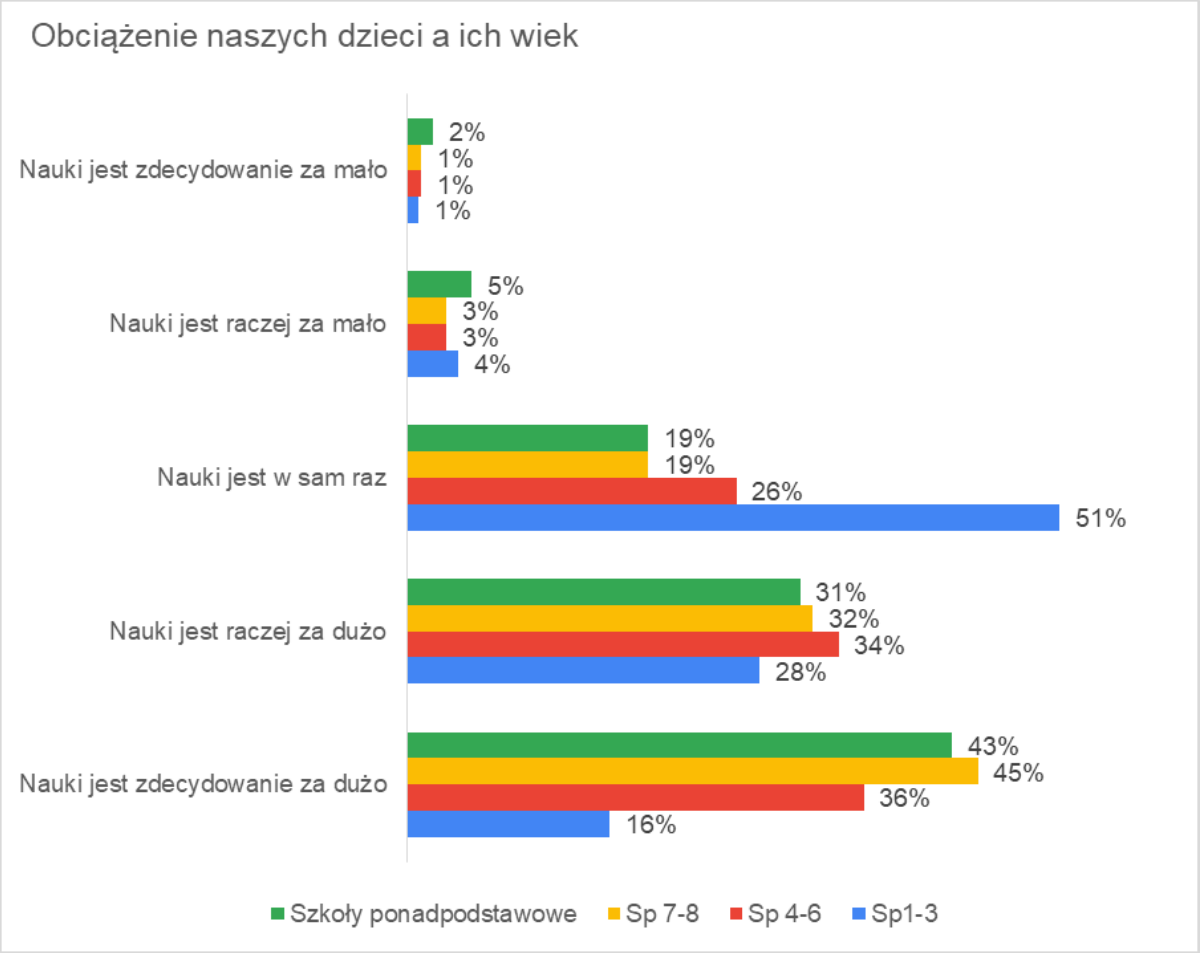
Spośród respondentów, którzy deklarowali posiadanie jednego dziecka, wyłoniliśmy 4 grupy wiekowe. Najbardziej obciążeni zdaniem rodziców są uczniowie klas 4-6 oraz 7-8 szkół podstawowych.